

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure : SOP)

ชื่อหน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ 4 สระบุรี	คู่มือการปฏิบัติงาน
	การดำเนินงานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ “มาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับอำเภอ (RHD)”

1. วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การดำเนินงานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

2. ขอบเขต : ครอบคลุมการปฏิบัติงานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์

3. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

(1) พหุกรรมเสี่ยง หมายถึง พหุกรรมที่นำมาหรือเป็นสาเหตุให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตทำให้ร่างกายเป็นอันตราย สูญเสียหน้าที่ ขาดโอกาสพัฒนาตามปกติ หรือเสียชีวิต พหุกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น ยกตัวอย่างเช่น การเสพยาเสพติด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พหุกรรมทางเพศ

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานที่มีบทบาทในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในพื้นที่ ได้แก่

1. ราชการส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา เป็นต้น

2. ราชการส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น

3. หน่วยงานด้านสาธารณสุข ยกตัวอย่างเช่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น

4. หน่วยงานด้านการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียน กศน. วิทยาลัย มหาวิทยาลัย เป็นต้น

5. หน่วยงานด้านพัฒนาสังคม ยกตัวอย่างเช่น ศูนย์ช่วยเหลือสังคม บ้านพักเด็กและครอบครัว เป็นต้น

6. หน่วยงานภาคประชาสังคม/เอกชน ยกตัวอย่างเช่น ประชานชุมชน อสม. อสส. ชมรม วัด องค์กรภาครัฐและเอกชน สภาเด็กและเยาวชน มูลนิธิต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงาน เป็นต้น

(3) การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวและชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อน และบุคคลอื่นในสังคม จะทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างกัน สร้างความอบอุ่นในครอบครัว สร้างความยอมรับ ความรักใคร่สมัคสมานสามัคคี และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อนและบุคคล

(4) กิจกรรมสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง กิจกรรมที่เป็นการสร้างสัมพันธภาพในรูปแบบต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น การประชุม อบรม สัมมนา การจัดค่ายแรมคืน เป็นต้น

(5) ภาคีเครือข่าย หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กร ในระดับพื้นที่ ที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจเพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

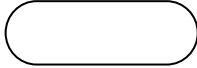
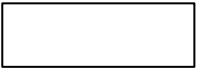
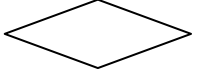

(6) ผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน มีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการทำงาน หรือสามารถเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน หรือนวัตกรรม หรือ Best practice หรือ CQI หรือ R2R หรือมีการเผยแพร่ผลงานในระดับต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาค ระดับประเทศ เป็นต้น

(7) ข้อมูลสุขภาพวัยรุ่น หมายถึง ข้อมูลที่แสดงถึงข้อมูลสุขภาพที่สำคัญของวัยรุ่นและเยาวชนในพื้นที่จากการจัดความสำคัญปัญหาสุขภาพ ข้อมูลการสำรวจในพื้นที่และในสถานบริการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการติดเชื้อเอชไอวี สุขภาพจิต การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ และการใช้สารเสพติด อุบัติเหตุ และอื่นๆ

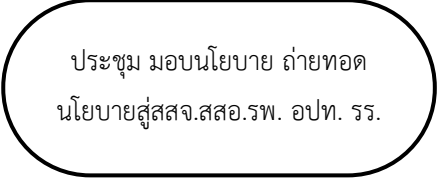
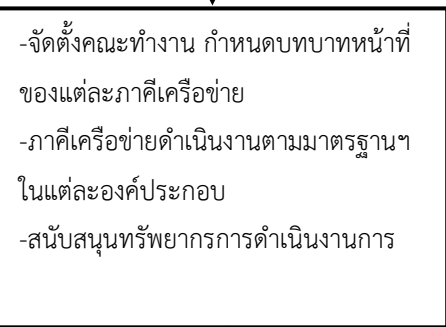
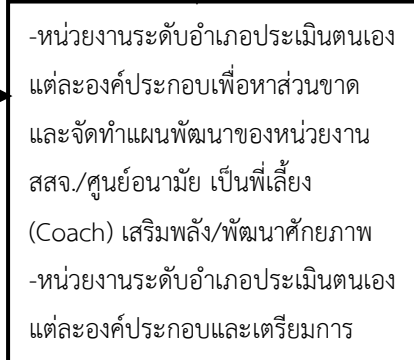
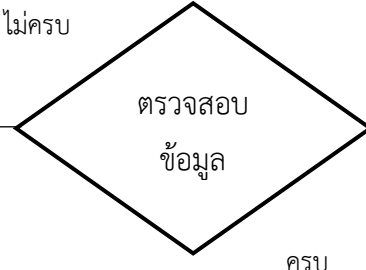
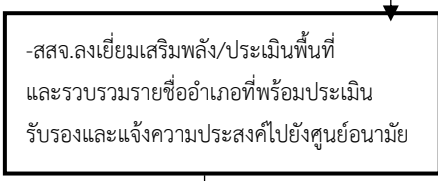
4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

5. แผนภูมิการทำงาน

1) สัญลักษณ์ที่ใช้

	จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
	แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

2) ผังกระบวนการ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	จุดควบคุม	ผู้รับผิดชอบ
1		1 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - นัดหมาย และแจ้งกำหนดวันประชุมล่วงหน้า - จัดส่งเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้า 	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่น
2		* ตลอดปีงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการสนับสนุนบุคลากรสำหรับการประเมินรับรองตามการร้องขอของ สสจ., สสอ., รพ. - สอบถามความต้องการการสนับสนุนทางวิชาการ 	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่น
3		1 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานระดับอำเภอตรวจสอบข้อมูลประเมินตนเอง แจ้งหรือคัดยืนยันข้อมูลมาที่ สสจ. , - สสจ. ตรวจสอบข้อมูลและคัดยืนยันข้อมูลมาที่ศูนย์อนามัย 	-หน่วยงานระดับอำเภอ - สสจ. -เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่นศูนย์อนามัย
4		1 เดือน	- สสจ. ตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลรายชื่ออำเภอที่ผ่านการประเมินตนเองตามองค์ประกอบ	-หน่วยงานระดับอำเภอ - สสจ.
5		1 เดือน	- สสจ. รับเอกสารและตรวจสอบมาตรฐานฯ และประสานศูนย์อนามัยกำหนดแผนการรับรองมาตรฐานฯ	- สสจ. ประสานศูนย์อนามัยกำหนดแผนการรับรองมาตรฐานฯ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	จุดควบคุม	ผู้รับผิดชอบ
				-เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบของ กลุ่มงานวัยเรียน วัยรุ่นศูนย์ อนามัย
6	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>ศูนย์อนามัยเยี่ยมประเมินอำเภอเพื่อ รับรองการดำเนินงานตามมาตรฐานฯ</p> </div>	5 วัน	-ศูนย์อนามัยตรวจสอบเอกสาร และตรวจสอบมาตรฐานฯ	-ทีมผู้ประเมิน ของศูนย์อนามัย และส่วนกลาง (ส่วนกลางกรม อนามัยร่วม ประเมินกรณี ประเมินอำเภอที่ อยู่ในพื้นที่รับ ผลิตของของรพ ศ. รพท.)
7	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>-ศูนย์อนามัยแจ้งสรุปผลการเยี่ยมให้สสจ. -รวบรวมผลการประเมินส่งกรมอนามัย ทุกเดือน</p> </div>	1 เดือน	- ส่งชุดข้อมูลรายชื่ออำเภอที่ ผ่านการประเมินรายเดือน	เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบของ กลุ่มงานวัยเรียน วัยรุ่นศูนย์ อนามัย
8	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>-กรมอนามัยแจ้งผลการรับรองให้จังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นรายไตรมาส -มอบโล่และเกียรติบัตร เชิดชูเกียรติ -ถอดบทเรียน เผยแพร่ผลงาน *ผลการประเมินรับรองผ่านตั้งแต่ ระดับพื้นฐาน ระดับดี และ ระดับดีมาก จัดส่งเกียรติบัตรให้เป็นรายไตรมาส ผลการประเมินรับรองผ่านระดับดีเด่น</p> </div>	2 วัน	- ยืนยันจำนวนผู้เข้ารับโล่และ เกียรติบัตรที่แน่นอน - การจัดลำดับการขึ้นรับโล่และ เกียรติบัตร - การวางแผนสำรองการมอบโล่ ในกรณีที่ไม่สามารถจัดพิธีมอบ โล่และเกียรติบัตรได้	กรมอนามัย
9	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>สรุปผลการดำเนินงาน</p> </div>	10 วัน	ส่งสรุปผลการดำเนินงานให้ หัวหน้ากลุ่มงานตรวจสอบก่อน รายงานกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์	เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบของ กลุ่มงานวัยเรียน วัยรุ่นศูนย์ อนามัย

3) รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ประชุมชี้แจงการดำเนินงานให้กับผู้รับผิดชอบงานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ มอบนโยบาย ถ่ายทอดนโยบายสู่ภาคีเครือข่าย(สสจ. สสอ. รพ. อปท. โรงเรียน)
2. ศูนย์อนามัยจัดตั้งคณะทำงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคีเครือข่ายดำเนินงานตามมาตรฐานฯในแต่ละองค์ประกอบ และสนับสนุนทรัพยากรการดำเนินงานการ
3. หน่วยงานระดับอำเภอประเมินตนเองแต่ละองค์ประกอบเพื่อหาส่วนขาดและจัดทำแผนพัฒนาของ หน่วยงาน สสจ./ศูนย์อนามัย เป็นพี่เลี้ยง (Coach) เสริมพลัง/พัฒนาศักยภาพ หน่วยงานระดับอำเภอประเมิน ตนเองแต่ละองค์ประกอบและเตรียมการรับรองมาตรฐานฯ
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลรายชื่ออำเภอที่ผ่านการประเมิน ตนเองตามองค์ประกอบ
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลงเยี่ยมเสริมพลัง/ประเมินพื้นที่ และรวบรวมรายชื่ออำเภอที่พร้อม ประเมินรับรองและแจ้งความประสงค์ไปยังศูนย์อนามัย
6. ศูนย์อนามัยเยี่ยมประเมินอำเภอเพื่อรับรองการดำเนินงานตามมาตรฐานฯ
7. ศูนย์อนามัยแจ้งสรุปผลการเยี่ยมให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและรวบรวมผลการประเมินส่งกรม อนามัยทุกเดือน
8. พิธีมอบโล่และเกียรติบัตรในการประชุมวิชาการกรมอนามัย โดยกรมอนามัยแจ้งผลการรับรองให้ จังหวัด(ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นรายไตรมาส
  - มอบโล่และเกียรติบัตร เชิดชูเกียรติ
  - ถอดบทเรียน เผยแพร่ผลงาน
  - *ผลการประเมินรับรองผ่านตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ระดับดี และ ระดับดีมากจัดส่งเกียรติบัตรให้เป็นรายไตรมาส
  - *ผลการประเมินรับรองผ่านระดับดีเด่น รับโล่เชิดชูเกียรติ
9. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำ

